

The background of the entire page is a light, off-white surface with a fine, grainy texture. Scattered across this surface are approximately 25 small, circular or oval objects. These objects are made of a fibrous or felt-like material and come in a variety of colors including blue, red, green, black, orange, yellow, and grey. Many of these objects have a dense covering of fine, spiky fibers protruding from their edges, giving them a 'spiky ball' appearance. The objects are arranged in a somewhat random pattern, with some appearing in small groups and others in isolation.

Het Vechtsnoer

Ontsluiting van de Vechtstreek als één verhaal

ADVIESRAPPORT

31 MAART 2010

Afbeeldingen rapport: Marian Bijlenga

Vechtkleuren project:

Marian Bijlenga heeft diverse tochten over de Vecht gemaakt, om kleurbeelden te verzamelen. Zij heeft 1 x geroeid van Weesp naar Loenen en weer terug, en begin juni 2009 per jacht van Oud-Zuilen naar Weesp. Deze 2e tocht heeft ca. 150 foto's opgeleverd van de overgang van land naar water, met bijbehorende routekaart waarop de foto's zijn gemarkeerd. Uit deze foto's heeft zij (schilderachtige) details genomen en daarvan in 1e instantie kleurcollages gemaakt, fotowerken (3 verschillende versies). Met deze kleurcollages is zij verder gegaan in textiel: een verzameling kleurige dots, opgebouwd uit vechtkleuren.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	4
1. Aanbevelingen aan de gemeente	5
2. Aanleiding	6
3. Visie & Missie	7
4. Doel	8
5. Doelgroepen	8
6. Samenwerking	9
7. Groeimodel	10
8. Poorten	11
9. Het landschap als museum	13
10. Collectie	13

Bijlagen

Bijlage 1: Werkgroep Vechtsnoer	15
Bijlage 2: De Vechtstreek: het buiten van de randstad	16
Bijlage 3: Poorten: Rol, ambities & voorwaarden	18
Bijlage 4: Poorten: faciliteiten	28
Bijlage 5: Literatuur	29

Samenvatting

Dit rapport schetst hoe de biografie van de Vechtstreek op een samenhangende manier voor een breed publiek toegankelijk gemaakt kan worden en geeft aan hoe dat - met de inzet en betrokkenheid van de bestaande initiatieven en in samenwerking met het publiek - op een aansprekende manier gerealiseerd kan worden. Daarmee geeft de werkgroep 'Haalbaarheid Vechtstreek museum' eensgezind een positief antwoord op de vraag van de 3 gemeenten, Maarssen, Breukelen, Loenen, naar de haalbaarheid van een 'Vechtstreekmuseum' en de invulling daarvan.

De werkgroep kiest voor de ontsluiting van de biografie van de Vechtstreek voor een vernieuwende aanpak, omdat zij meent dat de waarden van de Vechtstreek op die manier het best tot hun recht komen. Deze aanpak – het Vechtsnoer - stoelt op drie peilers:

- de Vechtstreek zelf is het 'museum', een museum zonder muren!
- de biografie van de Vechtstreek wordt in samenhang, als één verhaal ontsloten
- partijen hebben zich gecommitteerd dit in samenwerking vanuit de Vereniging Vechtsnoer i.o. te realiseren

De Vereniging Vechtsnoer i.o. is een belangrijke schakel voor de nieuwe gemeente Stichtse Vecht; het kan fungeren als het anker voor recreatief beleid en daarmee de identiteit van de gemeente stevig neerzetten.

Het cultuurlandschap staat centraal in de ontsluiting van de biografie van de Vechtstreek. De werkgroep kiest er voor om deze biografie gezamenlijk en in samenhang als één verhaal voor het publiek te ontsluiten, waarbij ieder – met behoud van autonomie – zijn 'hoofdstuk' uit die biografie belicht. Het Vechtsnoer beschouwt de Vechtstreek zelf als het museum; een museum zonder muren, een omgeving waar de bezoeker bewust en actief in zintuiglijk (zien, horen, ruiken) contact is met (de voorwerpen in) die omgeving. De collectie van dat museum is de cultuurhistorie van de Vechtstreek; deels zoals deze bewaard, gedigitaliseerd en tentoongesteld wordt in de musea en in het Cultuurhuis. Een deel van de collectie is *in situ*, zoals de molens, de buitenplaatsen en de resten van de oude en nieuwe waterlinie en het agrarisch erfgoed. Deels zijn de sporen nog herkenbaar in het land, zoals de cope-verkaveling, de legakkers en pet- of trekgraten, de dijken, vaarten en sluizen, de open lintbebouwing, enz.

Terwijl de cultuurhistorie de collectie van dit museum zonder muren vormt, is de biografie van de Vechtstreek het verhaal en vormen 'poorten' de toegang tot het museum. Zij hebben de opdracht – en de uitdaging - dat verhaal gezamenlijk en op samenhangende manier toegankelijk te maken en het publiek te stimuleren zelf de biografie van de Vechtstreek te ontdekken en van het cultuurlandschap te genieten.

'De Vechtstreek, exponent van de Gouden Eeuw, toeristische parel van de 21^e eeuw, met de grootste zorg beheren.'

Dirk Sijmons, Rijksadviseur landschap, 23 januari 2008

Die uitdaging nemen de partijen die zitting hebben in de Werkgroep (Bijlage 1) in volle overtuiging aan. Om dat doel te realiseren hebben zij de Vereniging Vechtsnoer i.o. opgericht. Daarmee committeren zij zich om – met behoud van autonomie – hun initiatieven op elkaar af te stemmen teneinde het verhaal van de Vechtstreek in samenhang voor het voetlicht van het publiek te brengen.

Het beschreven model – het Vechtsnoer - biedt een geweldige kans om de biografie van de nieuwe gemeente Stichtse Vecht in samenhang en in bredere context te ontsluiten. Het model is vernieuwend en sluit naadloos aan op het beleid van de gemeenten en hogere overheden. Het model is realistisch omdat wordt voortgebouwd op bestaande initiatieven.

Tegelijkertijd moeten vele facetten van het model en van de samenwerking nader worden uitgewerkt in een gedegen business plan. Hiervoor is tijd en geld nodig. Hiervoor worden de gemeenten nadrukkelijk om een financiële ondersteuning gevraagd.

1. AANBEVELINGEN AAN DE GEMEENTEN

- De gemeenten nemen het gedachtegoed van Het Vechtsnoer zoals omschreven in dit rapport aan.
- De gemeenten ondersteunen de oprichting van de Vereniging Het Vechtsnoer i.o., als eerste stap om de visie zoals uiteengezet in dit rapport te verwezenlijken.
- De Vereniging heeft als taak om de Vechtsnoer-gedachte te bewaken en verder uit te breiden op een manier die past binnen het omschreven concept.
- De gemeenten ondersteunen het poorten- & satellietmodel, zoals omschreven in het rapport, als uitgangspunt om invulling te geven aan de visie van Het Vechtsnoer. Voorwaarde is dat de kernprofilering van de instellingen intact blijft. Zij committeren zich, met behoud van autonomie, bij te dragen aan de samenhangende ontsluiting van de biografie van de Vechtstreek. Op deze manier leidt de samenwerking tot een versterking van het totale aanbod op het gebied van erfgoed, landschap, natuur, recreatie en toerisme.
- De Vereniging Vechtsnoer i.o. adviseert de gemeenten de bestaande en lopende activiteiten en initiatieven op het gebied van toerisme, recreatie, erfgoed, landschap en natuur in samenhang te bezien. Alleen dan ontstaat de juiste balans.
- De gemeenten verlenen opdracht aan de Vereniging Vechtsnoer i.o. om binnen een half jaar een businessplan op te stellen, om vorm te geven aan het concept zoals in dit rapport is verwoord.
- In het businessplan dient een visie te worden gegeven over de ontwikkeling van het model alsmede een opzet van de organisatie bij aanvang en een visie op de ontwikkeling. Hieronder verstaan wij concreet een onderzoek naar de structuur van de Vereniging, de professionele bemensing, expositie- en depotfaciliteiten, toegankelijkheid voor het publiek (bijvoorbeeld een webportal).
- De gemeenten Maarssen, Breukelen en Loenen worden verzocht een financiële ondersteuning van € 30.000,- te verlenen. Dit bedrag is nodig voor het inhuren van een professional voor 3 dagen per week om een reëel businessplan samen te stellen.

'Het Vechtsnoer is een fantastisch instrument op weg naar het gemeentelijke eenwordingsproces.'

Beleidsmedewerkers Kunst en Cultuur
Maarssen, Breukelen, Loenen

2. AANLEIDING

De opdracht tot het opstellen van het huidige adviesrapport was een gezamenlijk initiatief van de gemeenten Maarssen, Breukelen en Loenen (gemeente Stichtse Vecht i.o.). Deze gemeenten hebben in 2008 de Nota Kunst en Cultuur vastgesteld, met als een van de actiepunten het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek naar de realisatie van een 'Vechtstreekmuseum'. Een extern bureau heeft dit uitgevoerd, echter betrokken verenigingen en instellingen konden zich niet vinden in dit rapport. Daarom werd een *Werkgroep Haalbaarheid Vechtstreekmuseum* opgericht (zie Bijlage 1), met als opdrachtomschrijving: *'De cultuurhistorie van de Vechtstreek op een samenhangende manier toegankelijk maken voor een breed publiek'*.

Het is de wens van de werkgroep dat de visie die in het rapport is neergelegd een brede steun krijgt vanuit de betrokken gemeenten, zodat de cultuurhistorie en het landschap van de Vechtstreek alle ruimte krijgen om hun geheimen prijs te geven.

Filosofie: 'van buiten naar binnen'

In het Cultuurprogramma 2005-2012 van de Provincie Utrecht wordt geschetst dat musea moeten gaan denken *'van buiten naar binnen'* (ofwel: *'van Collectie naar Connectie'*). *'Een museum dat zich bewust is van zijn plaats in een bredere context en dat die plaats ook opeist met een duidelijk profiel, zal daaruit zijn kracht putten'*, aldus het programma. De werkgroep heeft in de ontwikkeling van de visie zoals omschreven in dit rapport met deze wens rekening gehouden.

De werkgroep vindt dat connecties op verschillende niveaus kunnen worden gemaakt. Door samenwerking tussen partijen kan bijvoorbeeld worden gezien waar **collecties** elkaar aanvullen of versterken. Er ontstaat synergie en ruimte om gezamenlijke activiteiten te ontwikkelen, zoals het maken van een expositie of het organiseren van een excursie. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de eigen autonomie wordt bewaard.

Een andere mogelijkheid tot het maken van een connectie ligt op het vlak van de gezamenlijke presentatie van de Vechtstreek aan het **publiek**, vanuit **één samenhangend verhaal**. Doordat in Het Vechtsnoer de partijen nauw met elkaar samenwerken, kan het publiek zeer gericht worden benaderd (marketing & pr). Met een duidelijk, samenhangend aanbod van informatieverschaffing, zoals lezingen, exposities en evenementen wordt de Vechtstreek op een presenteerblaadje aangereikt voor ieder die dat wenst.

Cultuur Historische Hoofdstructuur

Elementen in het landschap duiden de cultuurhistorische ontwikkeling ervan. Ze maken dat aan het landschap kan worden afgelezen hoe de mens er door de jaren heen gebruik van heeft gemaakt. We koesteren deze zichtbaarheid van de historie omdat het ons vertelt hoe onze huidige omgeving is gevormd. Voor de Vecht geldt dat de oevers van de rivier in de prehistorie voor het eerst door mensen werden bewoond. In de middeleeuwen bouwde men kastelen, die in de 18^e eeuw werden omgevormd tot buitenplaatsen. In de 19^e eeuw maakte de Nieuw Hollandse Waterlinie gebruik van de landschappelijke ontginningsstructuren ten oosten van de Vecht. De streek is een uitgesproken voorbeeld van een duidelijke onderlinge samenhang van bodem, landschap en bebouwingswijze. Een pronkstuk in de Cultuur Historische Hoofdstructuur; gebieden en structuren in ons land waarin de cultuurhistorie een sterke samenhang vertoont.

De werkgroep vindt tevens dat connecties moeten worden gemaakt zodat een **duidelijke positie in de lokale en regionale gemeenschap** kan worden ingenomen. Zij vindt dat er een platform moet komen dat ruimte biedt voor initiatieven vanuit de maatschappij. Cultuurstellingen van de Vechtstreek kunnen zodoende hun betrokkenheid met hun omgeving laten zien.

Landschap en cultuurhistorie als dragers

Gemeenten in de Vechtstreek krijgen met Het Vechtsnoer hét middel in handen om gezamenlijk hun identiteit te behouden en te vernieuwen. Door landschap en cultuurhistorie de dragers te laten zijn van gemeentelijke activiteiten en ontwikkelingen, ontstaat een gezond cultureel klimaat voor bewoners, bezoekers en investeerders. De tijd is rijp om op deze weg dezelfde afslag te nemen, in plaats van ieder onze eigen kant op te gaan.

Maar bovenal wordt de connectie met het **inhoudelijke verhaal** over de Vechtstreek genoemd. De werkgroep heeft een ontwikkeling voor ogen waarin een duidelijke lijn wordt aangebracht in de verhalen die over de cultuurhistorie en het landschap worden verteld. Voor wat betreft de vraag hoé dit gebeurt, bestaat de ambitie om mee te gaan met de stroom aan nieuwe vormen van informatiemedia. Er moet gezamenlijk worden geïnvesteerd in de ontwikkeling van moderne middelen om de inhoud op een aantrekkelijke manier voor het voetlicht te brengen.

De werkgroep komt tot de conclusie dat de vraag, of het haalbaar is om de cultuurhistorie van de Vechtstreek op een samenhangende manier toegankelijk kan worden gemaakt voor een breed publiek, volmondig met JA kan worden beantwoord.

3. VISIE & MISSIE

De Vechtstreek is een uniek gebied, waarin de sporen van onze voorouders tot vandaag de dag goed herkenbaar zijn. Het landschap en de cultuurhistorie vertellen één verhaal, namelijk hoe het gebied is geworden tot wat het nu is. Maar ook tegenwoordig is de mens nog steeds actief om zijn stempel op het landschap te drukken. De Vechtstreek is uniek, maar tegelijkertijd ook exemplarisch voor de ontwikkelingsgeschiedenis van Nederland. Wat je kunt leren over de

Vechtstreek, leert je tegelijkertijd iets over de ontwikkeling van ons land. De verhalen van de Vechtstreek zijn overal te vinden, op verschillende plekken langs de Vecht. Deze sterke eigenschap van de streek is het uitgangspunt voor de ontwikkeling van een veelzijdige verkenning van de Vechtstreek, waarin het cultureel erfgoed én het landschap integraal als 'collectie' worden beschouwd. Ze vormen – zowel materieel als immaterieel – de parels waarmee het verhaal van de streek als een samenhangend verhaal wordt verteld. Dit kan zowel binnen de muren van een gebouw, buiten in het landschap als op een website.

Vanuit deze visie heeft de werkgroep besloten de term 'Vechtstreekmuseum' zoals in de opdrachtomschrijving is genoemd te laten varen, omdat deze niet de lading dekt van wat zij voor ogen heeft. In plaats daarvan is gekozen voor 'Het Vechtsnoer' (werktitel), dat de ambitie verwoordt om een samenhangende, vernieuwende presentatie van het cultuurhistorisch erfgoed

'Het Vechtsnoer maakt het mogelijk om beter met elkaar samen te werken. Er komt een einde aan de versnippering. Samen staan we sterk. We kunnen ons in eenheid aan het publiek presenteren.'

Landschap Erfgoed Utrecht

en het landschap van de Vechtstreek voor het publiek te creëren, gebaseerd op een intensieve samenwerking van de betrokken partijen.

Het Vechtsnoer opent uitdagend en veelzijdig de toegang tot de biografie, de cultuurhistorie en het landschap van de Vechtstreek; gedragen door samenwerking tussen bestaande initiatieven en ruimte gevend aan initiatieven in de toekomst. Bezoekers en inwoners voelen zich door Het Vechtsnoer gestimuleerd om de verhalen van de Vechtstreek uit verleden, heden en toekomst in hun samenhang ontdekken. Elke keer weer vanuit een ander perspectief.

4. DOEL

Doel van Het Vechtsnoer is het realiseren van een vernieuwende manier om de cultuurhistorie en het landschap van de Vechtstreek voor het brede publiek te ontsluiten. In plaats van een conventionele aanpak, waarin het publiek de keuze heeft uit een veelheid van op zichzelf staande mogelijkheden, vormt Het Vechtsnoer een keten van met elkaar samenhangende initiatieven met een gemeenschappelijk uitgangspunt: ontsluiting van de Vechtstreek als één verhaal: de biografie van de Vechtstreek. Deelname aan Het Vechtsnoer, betekent de verplichting tot een zichtbaar commitment om dit doel te bereiken.

Gemeentelijke ambities

In haar museumbeleid laat de Provincie Utrecht zich leiden door gemeentelijke en regionale ambities. Niet langer wordt het museum als een autonome instelling gezien dat ergens binnen de provinciegrenzen is gevestigd*. Het Vechtsnoer is een antwoord op de vraag om in die gemeentelijke ambities te voorzien. Zij wil de gemeente Stichtse Vecht (i.o.) de handen ineen laten slaan, zodat de cultuurhistorie die opgesloten ligt in het landschap en in het erfgoed, een gemeenschappelijk en herkenbaar gezicht krijgt.

*Uit: Van Collectie naar Connectie, Provinciaal Cultuurprogramma 2005-2012

5. DOELGROEPEN

Belangrijke doelgroepen voor Het Vechtsnoer zijn geïnteresseerde cultuurtoeristen en actieve recreanten. Deze mensen weten de Vechtstreek al goed te vinden. Het Vechtsnoer biedt ze iets extra's aan. Door kennis te maken met de verhalen over de streek, worden ze gestimuleerd om terug te komen. Daarnaast spreekt het voor zich dat inwoners van de Vechtstreek tevens een belangrijke doelgroep is. Meer weten over de eigen woonomgeving vergroot de betrokkenheid. Tenslotte zal educatie in Het Vechtsnoer in de ruimste zin van het woord worden vormgegeven. We zien het als onze taak om kinderen en jeugd enthousiast te maken over de cultuurhistorie van de Vechtstreek, zodat deze ook in de toekomst gekoesterd blijft.

6. SAMENWERKING

Gebiedsvisie

Het Vechtsnoer sluit zich van harte aan bij de doelstellingen van de Gebiedsvisie voor de Vechtstreek, sterker nog, het Vechtsnoer is nu al begonnen om een van de kernopgaven van de Gebiedsvisie op gebied van cultuurhistorie verder uit te werken. Een van de aanbevelingen binnen deze kernopgave is namelijk het aanbrengen van samenhang in acties van bewaring en ontsluiting van cultuurhistorische objecten. Deze aanbeveling vormt de core-business van het Vechtsnoer!

Het Vechtsnoer trekt dan ook de conclusie dat zij naadloos aansluit en ingebed is in het bestaande beleid van de provincie Utrecht, het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht en de gemeenten Utrecht, Maarssen, Breukelen en Loenen, zoals geformuleerd in de Gebiedsvisie voor de Vechtstreek.

De werkgroep heeft het commitment tot samenwerking concreet gemaakt door het oprichten van de Vereniging Het Vechtsnoer i.o.. Doel van de Vereniging Vechtsnoer i.o. is vorm te geven aan de visie zoals verwoord in dit rapport. De Vereniging Vechtsnoer i.o. hanteert en volgt de Code of Cultural Governance waarin richtlijnen staan omschreven voor een goed, verantwoord en transparant bestuur van en door culturele instellingen en het toezicht daarop.

De belangen van de Vereniging Vechtsnoer i.o. mogen niet conflicteren met de belangen van de individuele leden in de Vechtstreek en vice versa. Elk lid behoudt zijn eigen autonomie, maar zet zich tevens in voor het hoger liggende doel van Het Vechtsnoer, zoals in de visie is omschreven.

Om het bovenstaande succesvol te kunnen uitvoeren, start de Vereniging Vechtsnoer i.o. met een oprichtingsbestuur dat is belast met de taken zoals genoemd in aanbeveling. Het oprichtingsbestuur heeft de volgende samenstelling:

- de initiatiefnemers
- een onafhankelijk voorzitter
- vertegenwoordigers van Cultuurplatform Vechtstreek en Vechtplassencommissie
- adviseur voor toerisme, recreatie en marketing
- het bestuur kan één of meer inhoudelijke adviseurs aantrekken

Initiatiefnemers van de 'Vereniging i.o.' zijn (vertegenwoordigers van):

- Slot Zuylen
- Museum Maarssen
- Venster op de Vecht
- Vereniging Nieuwersluis Bestaat
- Historische Kringen Stichtse Vechtstreek

Het Regionaal Historische Centrum Vecht en Venen kan om statutaire redenen geen deel uitmaken van de 'Vereniging Vechtsnoer i.o.', maar participeert wel in het concept Vechtsnoer en treedt op als vaste adviseur van de Vereniging Vechtsnoer i.o.

De drijvende kracht van Het Vechtsnoer is samenwerking. De rivier de Vecht vormt een kronkelende verbinding tussen bestaande partijen die aspecten over de cultuurhistorie en het landschap van de streek belichten. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande locaties,

'De vraag: waar maken we deel vanuit? staat centraal. Ieder van ons is uniek, maar we zijn ook een onderdeel van het grotere geheel.'

Vereniging Nieuwersluis Bestaat

collecties en competenties. De partijen staan niet op zichzelf, maar worden door middel van Het Vechtsnoer als 'parels' aan elkaar geregen. Het Vechtsnoer is een geïntegreerde ontsluiting van de 'culturele biografie' van de Vechtstreek, als 'museum zonder muren', waarbij de partijen (musea, historische kringen, archief, websites e.d.) ieder op hun eigen manier en met hun eigen 'instrumentarium' een deel van de biografie vertellen.

7. GROEIMODEL

Groeimodel van het Vechtsnoer

- Nu: rivier de Vecht als centrale as
- Groeimogelijkheden voor het Vechtsnoer

Vechtstreek. Door middel van efficiënte ondersteuning op het gebied van bijvoorbeeld coördinatie, uitvoering, kwaliteitsbewaking, pr en marketing, fondswerving en training van vrijwilligers, haalt elke partij het beste van zichzelf en anderen naar boven.

Het Vechtsnoer is opgezet vanuit de gedachte van een groeimodel. Dit betekent dat aanvankelijk de rivier de Vecht als centrale as wordt genomen, met een aangrenzende zone die naar buiten toe vervaagt (zie afbeelding). In het huidige rapport is uitgegaan van de Vecht op Utrechts grondgebied. De gemeentegrenzen van Maarssen, Breukelen en Loenen dienen als richtlijn. In de toekomst kan worden uitgebouwd naar het Noord-Hollandse deel van het stroomgebied van de Vecht, evenals uitbouw naar zuid, oost en west.

Behalve een geografisch groeimodel is er ook sprake van inhoudelijke groei. De komende jaren worden gebruikt om voort te bouwen op bestaande collecties, connecties en voorzieningen. Deze worden doorontwikkeld en vernieuwd om te komen tot grote herkenbaarheid, inhoudelijke synergie en verdieping van het concept.

Het Vechtsnoer is een instrument om de waarden van het cultureel erfgoed van de Vechtstreek aan het publiek te presenteren, met elkaar in verband te brengen en in context te plaatsen. Er wordt gebruik gemaakt van bestaande instellingen, ieder met hun eigen functie, rol, verhaal en 'vormtaal', met inbegrip van de sporen in het landschap. Het Vechtsnoer biedt een levende structuur om verschillende partijen – met behoud van eigen identiteit – te laten samenwerken in de gemeenschappelijke, integrale presentatie van de

8. POORTEN

De kern van Het Vechtsnoer is dat het voortbouwt op datgene wat er al is, én dat het deze initiatieven met elkaar verbindt en versterkt. Daarom is gezocht naar een mogelijkheid om de veelzijdigheid van het aanbod voor het publiek te structureren; zowel qua locaties als qua samenhang tussen de verhalen die op die locaties aan bod komen. De ‘culturele biografie’ van de Vechtstreek moet op een toegankelijke en aantrekkelijke manier beschikbaar worden gemaakt. De oplossing is gevonden in het aanwijzen van een aantal locaties die geschikt zijn om als een fysieke uitvalsbasis voor het publiek te dienen om de Vechtstreek te verkennen. Deze locaties vertellen tevens een bepaald deel van het hele verhaal (thema’s). Vooralsnog worden de locaties aangeduid als **poorten** (werktitel): een term die de functie ervan verwoordt: de poorten *geven toegang tot* de verhalen van de Vechtstreek. Mochten zich in de toekomst locaties aandienen die tevens aan de randvoorwaarden van een poort voldoen, dan spreekt het voor zich dat de reeks poorten hiermee kan worden uitgebreid.

Altijd wat te beleven

We leven in een maatschappij waarin het steeds moeilijker wordt om de aandacht en concentratie van mensen te vangen. De (multi)media zenden fragmentarische boodschappen uit, en voeden daarmee de trend dat het steeds moeilijker lijkt om een inhoudelijke boodschap over te brengen. Zonder op kwaliteit in te leveren voorziet Het Vechtsnoer in nieuwe manieren om het publiek voor zich te winnen. *Beleving* is hierin het sleutelwoord.

Samenhang

Gezamenlijk dragen de poorten bij aan het aanbrengen van samenhang in het verhaal van de Vechtstreek. De poorten zijn allemaal onderdeel van Het Vechtsnoer. De een kan niet zonder de ander. Al naar gelang hun grootte en de betekenis van hun verhaal in het geheel, zijn zij meer of minder geëquipeerd. De poorten tonen die voorwerpen die vanwege hun kwetsbaarheid of zeldzaamheid een beschermde omgeving behoeven. Andere voorwerpen zijn zo robuust of gebonden aan een bepaalde plaats dat zij in hun natuurlijke context bewaard en getoond kunnen worden.

Functie

Het Vechtsnoer helpt het publiek de verhalen van de Vechtstreek te onderzoeken en ontdekken. De verhalen zijn af te lezen uit de talloze sporen die de mens als gevolg van interactie met zijn omgeving in het landschap heeft achtergelaten. Aansprekende voorbeelden zijn buitenplaatsen, boerderijen, de Vecht, de cope-ontginningen, petgaten, molens, wegen, sluizen en dijken.

De poorten van Het Vechtsnoer zijn zó gekozen dat zij (a) op een aansprekende manier een onderdeel van het verhaal over de Vechtstreek vertellen, (b) goed toegankelijk zijn voor het publiek en (c) geografisch zo goed mogelijk over het gebied zijn verspreid. De poorten fungeren als een introductie op wat er over een bepaald thema buiten, in de Vechtstreek te zien is. Elke poort deelt een **gemeenschappelijk verhaal** (zie bijlage 2), maar verdiept zich tevens in het **specifieke verhaal** dat uniek is voor die locatie. Het publiek kan bij elke poort beginnen (er zit geen volgorde in de poorten).

De poorten verwijzen naar elkaar, maar zeker ook naar andere verhalen die op plekken zijn te vinden die niet als poort zijn aangewezen: de zogenoemde ‘**satellieten**’ (werktitel). Verbinden en versterken is het motto! Satellieten hebben een aanvullende functie op de poorten, maar hebben een kleinschaliger karakter. Het kan bijvoorbeeld een dorps huis zijn, maar ook een café of winkeltje met een typisch Vechtstreekverhaal. Het grote verschil tussen poorten en satellieten is

dat de laatsten op eigen kracht een 'levend netwerk' vormen met aanvullende verhalen over de Vechtstreek.

Een streek van handel en vertier

In de cultuurhistorische atlas van de Provincie Utrecht (Tastbare Tijd) wordt de Vechtstreek gekarakteriseerd als 'een streek van handel en vertier'. Kenmerkend zijn de buitenplaatsen (met name tussen Maarssen en Loenen), de halfopen boerderijlinten, de historische dorpen en dwarsverbindingen langs de rivieren, de vesting Nieuwersluis en de industriezone Utrecht-Maarssen. In het overkoepelende initiatief dat Het Vechtsnoer voor ogen heeft, komt deze karakterschets tot volle wasdom.

Randvoorwaarden

De poorten zoals de werkgroep deze voor ogen heeft, zijn nog niet optimaal gefaciliteerd. Voor een goede invulling van hun functie dienen ze te voldoen aan de volgende randvoorwaarden:

- Het zijn locaties waar de verhalen van de Vechtstreek het beste kunnen worden verteld omdat zij dit op een aansprekende manier overbrengen.
- Elke poort vertegenwoordigt een eigen hoofdstuk (thema) uit de 'culturele biografie' van de Vechtstreek en/of heeft een wezenlijk onderdeel van de collectie van de Vechtstreek in huis.
- De fysieke locatie van een poort is geschikt om als uitvalsbasis te dienen om de Vechtstreek te gaan verkennen.

De faciliteiten waarover de poorten idealiter moeten beschikken is in bijlage 4 indicatief opgesomd.

Samenwerking

Voordeel van het Vechtsnoer-model is de gebiedsbrede samenwerking door de inzet van lokale poorten. In dit geval is het geheel meer dan een optelsom van de delen. Menskracht kan regionaal worden georganiseerd en lokaal worden ingezet. Te denken valt aan de inzet van een 'vliegende conservator', die bij alle erfgoedinstellingen in de Vechtstreek inzetbaar is. Door de Vereniging moet worden uitgewerkt welke ondersteuning in menskracht en middelen voor de samenwerking tussen poorten nodig is.

Marketing & Promotie

De poorten bieden een uitstekende gelegenheid om het publiek op elkaars bestaan te wijzen. Zo is het bijvoorbeeld denkbaar dat een bezoeker van de ene poort een kaartje ontvangt waarmee hij toegang krijgt tot de andere poort. Omdat Het Vechtsnoer in zijn geheel een begrip wordt bij het publiek (onder een andere publieksnaam!), kan een folder, website of ander middel worden gebruikt om promotie te maken en de faciliteiten aan de doelgroepen kenbaar te maken. Tevens kan Het Vechtsnoer worden benut om aan te sluiten op recreatieve wandel- en fiets- en kanoroutes.

Voor een lijst van aanbevolen en kansrijke poorten, zie bijlage 3.

9. HET LANDSCHAP ALS MUSEUM

Het aanwijzen van poorten als de gekozen 'opstappunten' om de Vechtstreek te gaan verkennen, is de basis van dit rapport. Deze *van buiten naar binnen* aanpak (zie eerder) moet echter nadrukkelijk worden aangevuld met een aanpak *van binnen naar buiten*. Het publiek dat bezoek brengt aan erfgoedinstellingen wordt ter plekke gestimuleerd om naar buiten te gaan om de Vechtstreek in zijn volle omvang te beleven. Hierin speelt het landschap zélf een onmisbare rol. In feite fungeert het cultuurlandschap net zo goed als een soort museum, maar dan als eentje 'zonder muur'. Zo'n *museum van het landschap* heeft geen eigen bezit, geen voorwerpen die onder bepaalde omstandigheden moeten worden geconserveerd of waarvan een tentoonstelling gemaakt kan worden. Wél bestaat het uit een schat van sporen in de omgeving waaruit de historie kan worden afgelezen, met de mens als duidelijk onderdeel daarvan. In de Vechtstreek hebben we bijvoorbeeld verkavelingspatronen, sloten of dorpsgezichten, die getuigen van de interactie tussen de mens en zijn omgeving. Cultuurhistorische elementen die we buiten tegenkomen worden met Het Vechtsnoer op een vernieuwende manier met elkaar in verband gebracht, zowel in ruimte als in tijd. Het is een uitdaging om de juiste middelen te vinden om dit doeltreffend te doen, zonder het landschap zelf aan te tasten teneinde de bezoeker in de gelegenheid te stellen het cultuurlandschap te ervaren en daar optimaal van te genieten.

Recreatie & toerisme

Op het gebied van Cultuurhistorie, Recreatie en Toerisme, wil het Vechtsnoer aansluiten bij de plannen die op dit gebied zijn ontwikkeld in de Gebiedsvisie voor de Vechtstreek, het Landschapsontwikkelingsplan Breukelen-Loenen (LOP) en het Marketingplan voor de Vechtstreek dat nog in ontwikkeling is. Het Vechtsnoer sluit op visieniveau aan bij deze programma's en kan zonder meer een aantal van de uitwerkingsplannen bij deze gebiedsplannen verwezenlijken.

10. COLLECTIE

Naast en in aanvulling op de sporen in het landschap, bestaat het Vechtsnoer uit partijen die zelf de verantwoordelijkheid dragen voor het beheer van hun collectie en/of archief. Deze collecties en archieven zijn goed ontsloten, zodat er optimaal gebruik van kan worden gemaakt. Om het materiaal op een aansprekende manier uit te dragen naar een breed publiek, moeten toepassingen worden gezocht in nieuwe methoden van ontsluiting, zoals het digitaal beschikbaar stellen van gegevens.

Behalve collecties en archieven benut Het Vechtsnoer waar mogelijk de kracht van het landschap zelf om cultuurhistorische verhalen te vertellen. Dat kan bijvoorbeeld door middel van uitgezette routes of door elementen toe te voegen aan het landschap (bv. panelen, infozuilen) waarin de verhalen worden verteld. Met deze benadering worden bezoekers gestimuleerd om naar buiten te gaan om de Vechtstreek te leren kennen.

Verzamelbeleid en depot

Het is duidelijk dat er in de Vechtstreek een vangnet moet zijn om objecten die van wezenlijk belang zijn voor de geschiedenis van het gebied te behouden. Denk daarbij ook aan de historisch waardevolle schilderijen, prenten, beelden, meubels, enz. die de huidige gemeentehuizen sieren. Daarnaast is het de werkgroep gebleken dat meerdere particulieren hun collectie zouden willen schenken.

De Vereniging Vechtsnoer i.o. ziet het als een belangrijke taak en verantwoordelijkheid voor het Vechtsnoer om aan deze behoefte vanuit de regio inhoud te geven.

Vanwege de complexiteit van het te ontwikkelen verzamelbeleid en de daaraan verbonden depotproblematiek bevat dit advies slechts een eerste aanzet van een dergelijk beleid dat in de vervolgfase nader uitgewerkt moeten worden.

Vooralsnog wil de Vereniging Vechtsnoer i.o. zeer terughoudend om gaan met dit onderwerp. Verzamelen is geen doel op zich, maar een middel om het verhaal van de Vechtstreek beter te kunnen vertellen. Het verzamelbeleid zal daarom een afgeleide zijn van de doelstelling en missie zoals die is omschreven in de statuten van de Vereniging Vechtsnoer i.o en van de deelnemende erfgoedinstellingen (poorten).

Objecten of documenten die vóór de oprichting van de vereniging in eigendom en/of beheer waren bij bestaande erfgoedinstellingen behouden die status. In geval nieuw materiaal via de Vereniging i.o. wordt aangeboden, zal dat rechtstreeks worden doorverwezen naar de erfgoedinstelling in wiens verzamelbeleid het past. In andere gevallen zal de Vereniging i.o. moeten beslissen of zij de aangeboden objecten/collecties wil aanvaarden of in uitzonderlijke gevallen wil verwerven.

Actieve betrokkenheid

Het Vechtsnoer is ván mensen en vóór mensen. Op dit moment zijn al veel inwoners van de Vechtstreek actief betrokken bij hun directe leefomgeving. Zij zetten zich vrijwillig in voor landschap en erfgoed. Hun werk inspireert anderen om hetzelfde te doen. En dat levert een waardevol resultaat op: een mooie en levendige Vechtstreek voor nu en in de toekomst.

Verzamelen impliceert de beschikbaarheid van een professionele depotfaciliteit met de bijbehorende middelen. Tot die tijd krijgen nieuw verworven objecten bij voorkeur een plek in de presentatie van een van de aangesloten 'poorten', of kunnen ze daar worden bewaard. Het evt. toekomstig depot van de Vereniging Vechtsnoer i.o. ontwikkelt zich bij voorkeur vanuit een bestaande situatie.

Voor archivalia en beeldmateriaal heeft de Vereniging i.o. met het Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen reeds een moderne en professioneel geëquipeerde

depotfaciliteit in haar midden. Het verzamelbeleid van het RHCVV wordt goeddeels bepaald door de Archiefwet.

Voor museale collecties bestaat een dergelijke wettelijke regeling niet. Wel beschikt de provincie Utrecht over een, door Landschap Erfgoed Utrecht beheerd Provinciaal depot. Dat depot is thans weliswaar vol, maar het delen van depotfaciliteiten past bij de filosofie van de Vereniging i.o.

Bijlage 1

WERKGROEP VECHTSNOER

De samenstelling van de werkgroep die als opdracht had om het huidige adviesrapport op te stellen was als volgt (alfabetische volgorde):

- Jaap Berghoef - Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen
- Maarten Bootsma – afgevaardigde Historische Kringen Maarssen, Breukelen, Loenen
- Steven de Clercq – Cultuurplatform Vechtstreek, Vechtplassencommissie, Venster op de Vecht e.a.
- Hans Ringeling – Museum Maarssen
- Nieke Strijland – Vereniging Nieuwersluis Bestaat
- Lucile van Tuyll, Marian van Dijk – Slot Zuylen

N.B. Inge Nederpelt (Molen de Hoop, Utrechts Landschap) was op uitnodiging van de werkgroep bij een van de vergaderingen aanwezig.

Ambtelijke ondersteuning:

- Miriam van Gelder – Gemeente Maarssen
- Han Peter Voerman – Gemeente Loenen

Advies en ondersteuning:

- Frans ter Maten – Landschap Erfgoed Utrecht (voorzitter werkgroep)
- Marianne de Rijke – Landschap Erfgoed Utrecht

Tekst en opmaak rapport:

- Manon Laterveer-de Beer – Blue Imprint (www.blue-imprint.nl)

Buiten de vergaderingen zijn door werkgroepleden gesprekken met ‘poortwachters’ en belanghebbenden gevoerd, zoals met de ambtenaar van gemeente Breukelen (Aukje Henneman), Bezoekerscentrum Vrededeoed (Hanneke Kwakkenbos-Schilt), Inge Nederpelt (Molen de Hoop), VVV en UTR.

Bijlage 2

DE VECHTSTREEK: HET BUITEN VAN DE RANDSTAD

Het unieke van de Vechtstreek is dat de sporen die de mens in de achterliggende 1000 jaar heeft achtergelaten nog zo goed herkenbaar zijn. Met zijn gordel van buitenplaatsen en lommerrijke parken en tuinen behoren de Vecht, de Waterlinie en het nog veel oudere cope-landschap tot de belangrijkste cultuurlandschappen van Nederland.

Hoewel de Romeinen en later ook de Vikingen de Vecht gebruikten en de rivier in de vroege middeleeuwen een belangrijke handelsroute was tussen de Oostzeelanden en het Rijnland, bleef bewoning beperkt tot de oeverwal. Daarin kwam pas verandering nadat in 953 Bisschop Balderik de wereldlijke macht kreeg over het stroomgebied van de Vecht. Nieuwe landbouwgronden, nodig om de groeiende bevolking te voeden, werden gevonden in de ontoegankelijke veenmoerassen die de natuurlijke grens vormden tussen het Graafschap Holland het gebied van de bisschop van Utrecht – het Sticht.

Rond 1050 begon de Grote Ontginning. Bij deze systematische ontginning van de Hollands-Utrechtse venen gaf de landsheer vast omliggende blokken uit. Haaks op de rivier werden op vaste afstand ontwateringssloten gegraven. Als vergoeding voor hun werk – de *cope* – kregen de kolonisten hun hoeve in vrije eigendom. De vrije boeren konden daar met hun gezin goed van leven. Ontginning leidde tot inklink en omkering van het land. Het kwam lager dan de rivier te liggen. Waterstaatkundige maatregelen werden nodig om te voorkomen dat het land onder water liep. De rivier de Vecht werd boezemwater.

Met een zelfstandige agrarische bevolking en vastgelegde grenzen tussen het Sticht en Holland, was het Groene Hart rond 1350 ontgonnen. Door vernatting en turfwinning ging steeds meer akkerland verloren en werd overgeschakeld op veeteelt. Dit leidde niet tot ontvolking maar stimuleerde de ontwikkeling van andere activiteiten en industrieën, zoals visserij, jacht, kaasmakerij, brouwerijen, touwslagerijen, steen- en pannenbakkerijen en transport.

Toen bij de Opstand in 1578 calvinistische kooplieden in Amsterdam de macht overnamen, was de helft van de plattelandsbevolking actief buiten de agrarische sector. Zij speelden in de daaropvolgende Gouden Eeuw een belangrijke rol in de explosieve groei van Amsterdam, waarbij de stad vervijfvoudigde en de bevolking toenam van minder dan 30.000 tot rond 200.000 inwoners. De kooplieden-patriciërs belegden hun winsten o.a. in boerderijen, goed bereikbaar vanuit de stad, langs rivieren als Vecht, Angstel en Gein en de zandafgraverij bij 's-Graveland. Om de enorme stank van de Amsterdamse grachten te ontvluchten, verbleven zij de zomermaanden 'buiten'. Aanvankelijk in de 'herenkamer' van hun boerderij; later lieten zij naar Venetiaans voorbeeld in Hollands classicistische stijl hun buitenplaatsen bouwen, die tot de dag van vandaag naar de Gouden Eeuw verwijzen. Onderbroken door het Rampjaar (1672), waarin veel schade werd aangericht aan dorpen, kastelen en buitens, hield deze bloeiperiode aan tot rond 1750. Daarna zette verval in. Buitenplaatsen kregen een bestemming als fabriek of werden gesloopt. Van de meer dan 200 buitens bestond rond 1975 minder dan de helft. Dan zet herstel in, de buitens worden weer opgeknapt en particulier bewoond.

Mogelijk gemaakt door de omkering van het land, gaf het Rampjaar de doorslag tot het gebruik van water bij de verdediging van het land: door gericht te inunderen kon de vijand worden tegengehouden. Zowel de Oude als de Nieuwe Hollandse Waterlinie hebben in de Vechtstreek hun sporen nagelaten.

De introductie in de 16^e eeuw van de baggerbeugel had gevolg dat ook onder water turf gewonnen kon worden. De veengrond uit de petgaten werd op de legakkers te drogen gelegd en daar tot turf gestoken. Deze werkzaamheden gingen door tot halverwege de 20^e eeuw. Door de natte vervening ontstonden de plassen en later de droogmakerijen, zoals de Bethunepolder en Groot Mijdrecht.

De Vechtstreek speelt vanouds een belangrijke rol in de Noord-Zuid verbinding, de huidige Corridor. Ten tijde van de Romeinen en de Noormannen alleen de rivier, vanaf 1600 met het Jaagpad. In 1812 wordt de Route Impériale No. 2 van Amsterdam naar Parijs aangelegd: de Rijksweg. In 1843 volgt de spoorlijn; in 1892 opent het Merwedekanaal, sinds 1952 het Amsterdam-Rijnkanaal en in 1954 is de A2 een feit.

Tekst: Steven de Clercq, Venster op de Vecht

Bijlage 3

POORTEN: ROL, AMBITIES & VOORWAARDEN

De volgende partijen worden aanbevolen als poorten in Het Vechtsnoer. Per poort is aangegeven (a) welke **rol** deze in het grotere geheel van Het Vechtsnoer wil spelen, (b) wat de bijbehorende **ambities** zijn en (c) welke **knelpunten** moeten worden opgelost om deze ambities te kunnen realiseren. In de toekomst kan deze lijst worden uitgebreid.

Slot Zuylen (Oud-Zuilen)

- **Rol**

Slot Zuylen maakt inzichtelijk welke invloed het slot heeft gehad op het omringende landschap en andersom. Het laat de totale geschiedenis van de Vechtstreek in een krachtige beeldtaal zien: van versterkte woontoren naar landhuis, van gesloten bolwerk naar een open verbinding met de omgeving, van een middeleeuwse functionele tuin tot een Engelse landschapstuin. Behalve deze materiële elementen legt Slot Zuylen ook een verbinding met de mensen: het maakt de wisselwerking tussen de geschiedenis van de bewoners van het slot en de nabije bevolking beleefbaar.

Binnen Het Vechtsnoer ziet Slot Zuylen voor zichzelf de volgende rollen weggelegd:

- Behoud en beheer van het ensemble en de eigen collectie.
- Vertegenwoordiger van immaterieel erfgoed: de geschiedenis van de bewoners van het slot – waaronder Belle van Zuylen – en van de inwoners in de omgeving.
- Onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en het Land van Zuylen (het ‘verhaal’).
- Uitstekende locatie voor publieksactiviteiten in en om het slot (bv. rondleidingen en tuindagen) en speciale evenementen (bv. muziek- en theatervoorstellingen).

- **Ambities**

Binnen Het Vechtsnoer heeft Slot Zuylen de volgende ambities:

- Het zichtbaar maken van de verbinding tussen erfgoed en omgeving, zoals in de projecten Land van Zuylen, Beleefpaden en Historie 3D.
- Het beleefbaar maken van de geschiedenis van de inwoners van de Vechtstreek door middel van ‘oral history’ in combinatie met foto/filmarchief (concept Waag Society: Verhalentafel).
- Het verbinden van verleden, heden en toekomst. In Slot Zuylen beleeft het publiek de continuïteit van de geschiedenis. Behalve de invloed van de adel op de ontwikkeling van de bewoners komen ook actuele maatschappelijke onderwerpen aan bod, zoals het ingrijpen in het huidige landschap.
- Het vergroten van het publieksbereik door een aantrekkelijk speciaal aanbod voor families en cultuurhistorisch geïnteresseerde toeristen en 20-40-jarigen.

‘Geen enkel verhaal staat op zichzelf.’

Slot Zuylen

- **Knelpunten**

Om bovenstaande ambities te kunnen realiseren moet aan het volgende worden voldaan:

- Delen van expertise, afstemmen van activiteiten

Inhoudelijk, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van een oral history project.

Uitvoerend, bijvoorbeeld door het ontwikkelen en realiseren van pr-middelen en marketing (profilering, publieksbereik).

➤ Samenwerking

Op uiteenlopende niveaus: met bewoners van de streek (interactief), met andere organisaties binnen en buiten de streek (onderlinge afstemming), met gemeente en provincie.

➤ Faciliteiten

Parkeerruimte dient te worden uitgebreid en verbeterd.

Bewegwijzering dient te worden verbeterd.

Museum Maarssen

- **Rol**

Museum Maarssen ziet zichzelf als een stevig ankerpunt in Het Vechtsnoer, omdat het als museum beschikt over de juiste middelen en expertise om een goede presentatie te geven over de ontstaansgeschiedenis van de cultuurhistorie van de Vechtstreek. Voor invulling van die rol kan aanspraak worden gemaakt op de volgende taken die het museum vervult:

➤ Beheer van de collectie

De huidige collectie van Museum Maarssen heeft een omvang van ca. 2.100 objecten. Het betreft een aantal deelcollecties, zoals bodemvondsten, prentbriefkaarten, informatie over bedrijven en verenigingen, ambachten, foto's enz.

➤ Permanente expositie

Sinds 2008 beschikt Museum Maarssen over een permanente expositie over buitenplaatsen langs de Vecht. Deze is grotendeels samengesteld uit reproducties en enkele bruiklenen van particulieren.

➤ Wisselexposities

Naast de permanente expositie streeft Museum Maarssen ernaar om voor bewoners en bezoekers van de Vechtstreek jaarlijks een of meer aantrekkelijke wisselexposities te ontwikkelen. Deze gaan over onderwerpen die gerelateerd zijn aan het brede cultuurhistorisch erfgoed van de Vechtstreek. Voorbeelden zijn: het Vecht- en Vechtplassen-landschap door de ogen van enkele 'Haagse school'-kunstenaars, oude kaarten in Panorama Vechtstreek, en St. Lukas aardewerk. In 2010 staan tentoonstellingen over de historie van het Merwede-/ Amsterdam-Rijnkanaal en de geschiedenis van joden in de 17^e en 18^e eeuw in de Vechtstreek op het programma.

'Het museum is de ultieme plek om verdieping aan te bieden over de verhalen van de Vechtstreek.'

Museum Maarssen

➤ Educatie

Het museum heeft een belangrijke educatieve taak. Zo is in 2009 met steun van een eenmalige subsidie van de gemeente Maarssen voor de bovenbouw van het basisonderwijs een educatief programma over de buitenplaatsen langs de Vecht

ontwikkeld. Dit gebeurde in samenwerking met het Landschap Erfgoed Utrecht. Ook in 2010 zal dit programma weer worden aangeboden aan de basisscholen in Maarssen.

- **Ambities**

De Vechtstreek verdient een brede museale voorziening in de vorm van een streekmuseum van topkwaliteit. Museum Maarssen heeft de ambitie om die functie te willen vervullen.

- **Knelpunten**

Museum Maarssen is ervan overtuigd om onder de paraplu van Het Vechtsnoer alles in huis te hebben om zich te ontwikkelen tot het 'topmuseum' over de Vechtstreek. Om zo ver te komen dienen de volgende knelpunten te worden opgelost.

- Openingstijden

De huidige openingstijden van Museum Maarssen zijn zeer beperkt. Het museum is drie middagen per week open. Reden hiervoor is dat de openstelling volledig afhankelijk is van de inzet van vrijwilligers, die bij toerbeurt als suppoost optreden. Aanbevolen wordt tot het uitbreiden van de bezetting van het museum door middel van professionele ondersteuning (zie later), zodat openingstijden kunnen worden gehanteerd die landelijk gebruikelijk zijn (dinsdag t/m zondag).

- Locatie

De huidige locatie van Museum Maarssen in het koetshuis van Goudestein sluit weliswaar goed aan bij de publiekstaak inzake de permanente collectie 'buitenplaatsen langs de Vecht', maar ligt op een decentrale plaats. Het museum is voor het publiek moeilijk vindbaar. Daarom wordt aanbevolen om uit te zien naar een andere locatie, die idealiter meer in het centrum van een dorpskern en meer centraal in de nieuwe gemeente Stichtse Vecht ligt. Als mogelijke locaties worden door de werkgroep aangedragen: gemeentehuis Breukelen (Boom en Bosch), gemeentehuis Maarssen, gemeentehuis Loenen (?), brandweerkazerne Breukelen, Koning Willem III kazerne en het nabijgelegen Fort Nieuwersluis (zie later).

- Expositieruimte

In de huidige situatie is de beschikbare ruimte voor permanente- en wisselexposities ontoereikend. Bij het inrichten van een wisselexpositie moet de permanente expositie over de buitenplaatsen tijdelijk worden ingekrompen. Het gebouw, dat wordt gedeeld met het Drogisterijmuseum, biedt geen mogelijkheden tot uitbreiding. Aanbevolen wordt om uit te zien naar een nieuwe locatie voor Museum Maarssen, waarbij het wenselijk is dat de permanente- en wisselexposities onder één dak worden gehouden (zie voorgaande knelpunt).

- Professionele ondersteuning

Museum Maarssen heeft een gedreven bestuur en een groot aantal bereidwillige vrijwilligers ter beschikking. Het ontbreekt echter aan professionele kwaliteit, ook om enige continuïteit te kunnen garanderen. De situatie is nijpend. Het bestuur van Museum Maarssen is van mening dat op afzienbare termijn de huidige situatie onvoldoende basis biedt om de kwaliteit te bieden die zij voor ogen heeft. Zij dringt erop aan dat gemeenten, provincie Utrecht en derden worden benaderd om oplossingen te vinden voor het in gang zetten van een gefaseerde opbouw van professionele ondersteuning. Een mogelijke oplossing kan liggen in het aanstellen van een 'vliegende conservator' (zie paragraaf Organisatiestructuur).

➤ Collectiebeheer

In Museum Maarssen zijn de bewaaromstandigheden voor de collectie niet optimaal. Om die reden moeten mogelijkheden worden onderzocht om de collectie elders onder te brengen. Het bestuur is voornemens om een deel van de collectie op korte termijn te verplaatsen naar het Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen te Breukelen.

➤ Draagkracht

In de toekomst is het gewenst dat het museum als een sterkt historisch-culturele voorziening is verankerd in de nieuwe gemeente Stichtse Vecht. In de huidige situatie mist het museum een dergelijke draagkracht. Er moet een koppeling worden gerealiseerd met een aantrekkelijk informatief/recreatief beleid, waarbij ook andere partners in de regio betrokken zijn.

Cultuurhuis/RHCVV (Breukelen)

- **Rol**

Het Cultuurhuis is een verzamelgebouw waar het Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen (RHCVV) onderdeel van is. De instellingen vervullen de volgende rollen:

'Het Archief is een integraal onderdeel van Het Vechtsnoer.'

RHCVV

- Mogelijkheid bieden tot opslag van papierdragend materiaal uit museumcollecties in geconditioneerde depots.
- Ondersteuning bij het verzorgen van tentoonstellingen, inclusief het ter beschikking stellen van expositieruimten.
- Verbreding van contacten met scholen (RHCVV). Hierbij kan worden gedacht aan het ontwikkelen van lesbrieven om actief groepsbezoek van klassen te stimuleren of activiteiten van Kunst Centraal.

- **Ambities**

Het Cultuurhuis wil samen met het RHCVV een belangrijke depotfunctie (voor 'plat materiaal') vervullen voor het nieuw te ontwikkelen Vechtsnoer. Partijen die een depot met professionele condities nodig hebben kunnen bij het Cultuurhuis en/of het RHCVV terecht. Ook zouden het Cultuurhuis en het RHCVV graag een onderkomen willen bieden voor personeel en vrijwilligers van partijen die daar behoefte aan hebben. De mogelijkheid om dit te realiseren moet worden onderzocht.

Bezoekerscentrum Vredegoed (Oud-Maarsseveen)

- **Rol**

Aan de hand van een unieke collectie cultuurhistorische objecten (geschonken door de heer Theo Schouten uit Oud-Maarsseveen) zal het Bezoekerscentrum Vredegoed op aantrekkelijke wijze een beeld geven van *het plattelands- en boerenleven en het dagelijks bestaan van een lokale gemeenschap in de vorige eeuw*. Dit gebeurt op de toepasselijke locatie van een stal van boerderij Vredegoed (1906) in Oud-Maarsseveen. In de voormalige hooiberg wordt een tevens een expositie gerealiseerd, met een panoramisch uitzicht over het cultuur- en natuurlandschap.

In aanvulling op de 'museale rol' biedt Bezoekerscentrum Vredegoed uitstekende mogelijkheden voor natuurbeleving (bv. excursies naar het veenweidegebied, werken op het

landgoed), boerderijbeleving (bv. verzorgen van het vee, maaien), het maken van cultuurhistorische excursies (bv. veengebieden – inclusief het zelf turf kunnen steken in het lage land achter de boerderij –, buitenplaatsen, waterlinie), Vechtstreektochten (bv. landschap, bodem en geologie), en het houden van lezingen.

- **Ambities**

Bezoekerscentrum Vredegoed heeft als ambitie om haar cultuurhistorische collectie in stand te houden en op een overzichtelijke wijze te presenteren. Hiermee wil zij het cultureel bewustzijn en de zorg voor cultureel erfgoed bij burgers en bij publiek buiten de gemeente versterken en vergroten. Binnen de Vechtgemeenten en de regio Utrecht wil

‘Het Vechtsnoer moet een ware beleving van de Vechtstreek worden. Dat hebben we met het Boerderijmuseum precies zo voor ogen.’

Bezoekerscentrum Vredegoed

Bezoekerscentrum Vredegoed cultuureducatie aanbieden aan een jong publiek. Aan oudere bezoekers wil zij ontspanning bieden. Voor mensen die in de streek zijn opgegroeid is Vredegoed een ‘feest van herkenning’.

Deze ambities ziet het Bezoekerscentrum Vredegoed graag in samenwerking met anderen gerealiseerd. Hierbij wordt gedacht aan de overige poorten (en satellieten) in Het Vechtsnoer, maar ook aan partijen zoals Natuurmonumenten (onderhoud gronden, excursies), Staatsbosbeheer (onderhoud gronden, vaartochten, excursies), de Agrarische Natuur Vereniging (vergader ruimte, organisatie bibliotheek, voorbeeldfunctie landgoed, natuurontwikkeling en inrichting), Waterschappen (natuurinrichting, waterberging, sloten verbreden, inspelen op grondwater en kwelstromen, bibliotheek en infocentrum ‘water en toekomst’), Noorderpark organisatie, IVN Vecht en Plassen (ruimte voor vergaderingen, excursies, materialen opslag, winkeltje en bibliotheek).

Bovenstaande ambities van Bezoekerscentrum Vredegoed worden als volgt vormgegeven:

- Permanente expositie

In de stal van Bezoekerscentrum Vredegoed wordt aan de hand van de collectie een permanente expositie samengesteld. Deze is tijdens openingstijden toegankelijk voor een breed publiek, jong en oud. Af en toe worden thematische onderwerpen extra uitgelicht.

- Educatie

In het Noorderpark ontvangen zeven boerderijen jaarlijks een paar honderd scholen uit de regio en uit stad Utrecht. Bezoekerscentrum Vredegoed wil hierbij aansluiten. Dit doet zij in samenwerking met de Agrarische Natuur Vereniging. Onlangs is het project ‘Boerderij in de Kijker’ gestart om schoolklassen kennis te laten maken met de boerderij. In de toekomst kan dit programma worden uitgebreid met een bezoek aan het museum.

- Informatiecentrum en kleine bibliotheek

In de centrale ruimte van Bezoekerscentrum Vredegoed wordt een informatiecentrum ingericht van het IVN en de Waterschappen, met ruimten voor het ontvangen van excursiegroepen of het houden van kleinschalige vergaderingen, gecombineerd met een koffiehoeke. Het informatiecentrum beschikt over een kleine, regionale bibliotheek met naslagwerken over natuur, planten en water. In het centrum kunnen telefonisch of per computer reserveringen worden gemaakt voor arrangementen: een museumbezoek, gecombineerd met andere activiteiten voor één dagdeel of een hele dag.

➤ Combinatie met horeca-arrangementen

Voor groepen en particulieren wil Bezoekerscentrum Vredegoed de mogelijkheid bieden om een bezoek aan het informatiecentrum en museum te combineren met een koffietafel, lunch of diner in lokale horecagelegenheden zoals café-restaurant Het Olde Regthuys of Café 't Kikkertje in Tienhoven.

Naar verwachting zal Bezoekerscentrum Vredegoed in het najaar van 2010 de deuren openen voor het publiek.

- **Knelpunten**

Wanneer een realistische inschatting kan worden gemaakt van de bezoekersaantallen waarop het Bezoekerscentrum Vredegoed kan rekenen, wordt duidelijk of er voldoende inkomsten zijn om de ambities te realiseren. Tot die tijd bestaat de kans dat financiële middelen tot een van de knelpunten behoort. Voorts is het moeilijk om voldoende vrijwilligers te vinden om het Bezoekerscentrum te bemensen.

Molen De Hoop / Hoekermolen

Het Utrechts Landschap beheert een aantal molens langs de Vecht: de molen van de polder Westbroek en de molen van de polder Buitenweg in Oud Zuilen (beide poldermolens); molen De Hoop in Loenen aan de Vecht (korenmolen); Loenderveense molen in Loenen aan de Vecht (poldermolen); Garstenmolen in Nigtevecht (poldermolen). Daarnaast zijn er nog drie molens van derden: de Trouwe Waghter (poldermolen) in Tienhoven, de Ruiter (korenmolen) in Vreeland en de Hoekermolen (poldermolen) in Vreeland.

De poldermolens vertellen het verhaal van veenweide, plassen, droogmakerijen, waterhuishouding, ontginning e.d. Maar ook van landbouw en welvaart. Immers zonder droge voeten geen land(bouw) en geen welvaart. De korenmolens vertellen het verhaal van landbouw, graan, meel, brood, veevoer. Maar ook van contact: de molen als ontmoetingsplek waar boeren en (thuis)bakkers elkaar ontmoetten.

Molen De Hoop is het meest geschikt als poort. De beide molens van Oud Zuilen, Loenderveense Molen, de Ruiter zouden als satellieten kunnen fungeren. De overige molens zijn privé bewoond (permanent of als vakantiewoning) en lenen zich daarom wellicht minder goed als satelliet. In de molen van de polder Westbroek is een eenvoudige tentoonstelling over ontginning en waterhuishouding.

'quote – **nog invullen.**'

Molen De Hoop/Hoekermolen

Een mogelijke satelliet is eveneens het overpark van de buitenplaats Overholland in Nieuwersluis. Dit park is van Het Utrechts Landschap en openbaar toegankelijk. Momenteel wordt nagedacht over de invulling van een schuur bij de ingang van het park.

- **Rol**

Molen De Hoop is een werkend monument waar op de wind graan tot meel wordt gemalen. Tegen de molen, aan de Vechtzijde, liggen een voormalige machinekamer en een voormalig ketelhuis. Beide ruimten zijn ingericht als ontvangstruimte en winkeltje. Vrijwilligers zorgen voor een wekelijkse openstelling en maken van de molen een levend monument.

Invulling rol:

- Informatieverstrekking (werking van een molen, graan en meel, Vechtlandschap): mondeling en via folders, kaarten, boeken, audio (films).
 - Verzorgen van (wandeling)excursies (o.a. naar Overholland en Loenderveense molen).
 - Educatie voor scholen.
 - Plek voor tentoonstellingen, lezingen, cursussen.
 - Commerciële verhuur (catering).
 - Verkoop van producten.
 - Koffie en koek.
 - Toilet.
- **Ambities**
 - Intensivering van huidig aanbod.
 - Aanlegplaats voor (rondvaart)boten.
 - Meer inhoudelijke samenwerking met derden.
 - **Knelpunten**
 - Aanbod is volledig afhankelijk van beschikbaarheid van vrijwilligers (vooral molenaars zijn schaars).
 - Bereikbaarheid: de molen ligt tamelijk excentrisch binnen Loenen. Veel mensen zien de molen niet en bewegwijzering is matig.
 - Parkeren: in het weekend bij het gemeentehuis. Door de week lastiger omdat het parkeerterrein dan vol staat. Verandert wellicht als gemeentehuis nieuwe functie krijgt.
 - Molenbiotoop – door hoge bomen in de buurt van de molen vangt de molen te weinig wind.

Digitale poort: Venster op de Vecht

- **Rol**
De website Venster op de Vecht (www.vensteropdevecht.nl) richt zich op de samenhangende, digitale ontsluiting van het cultuurlandschap van de Vechtstreek op een visuele manier. Doel hierbij is de belangstelling voor en kennis van de Vechtstreek te vergroten. Bezoekers van de digitale poort Venster op de Vecht worden gestimuleerd om zélf de waarden van de Vechtstreek te ervaren en te onderzoeken. Hiermee is Venster op de Vecht complementair aan de andere poorten die in dit rapport worden genoemd.

'Het is belangrijk om het grote verhaal over de Vechtstreek in zijn context te vertellen.'

Venster op de Vecht

Digitale ontsluiting is bij uitstek geschikt om op de schaal van een landschap verbanden te leggen en samenhangen zichtbaar en begrijpelijk te maken, zowel in ruimte als in tijd. Waar de andere poorten elk hun eigen verhaal vertellen, plaatst Venster op de Vecht dat verhaal in de

ruimere, samenhangende context. De vorming van het landschap is door middel van zes proceslijnen inzichtelijk gemaakt: (1) het ontstaan van het landschap, (2) de rivier met de oeverwal, (3) het veenweidelandschap, (4) de veenplas, (5) de mens in het landschap en (6) water. Vragen zoals 'wat en waar?' en 'hoe en waarom?' die een oplettende bezoeker van de Vechtstreek in zich op voelt komen, worden hiermee op een doeltreffende manier beantwoord.

Door zijn aard van een website biedt Venster op de Vecht de mogelijkheid om verbanden te leggen (bv. doorklikken naar onder/bovenliggende niveaus) of om door te verwijzen naar aanvullende informatie (bv. gedigitaliseerde collecties). Dit maakt de site bij uitstek geschikt om te raadplegen als voorbereiding op een bezoek aan de Vechtstreek (bv. door middel van thematische guided tours), of als bron om zich na een bezoek aan de Vechtstreek verder te verdiepen.

Samenvattend ziet Venster op de Vecht de volgende rol in Het Vechtsnoer voor zichzelf weggelegd:

- Het aanbieden van een context ('het grotere geheel') en inhoudelijke verbanden.
- Het doorverwijzen naar andere (gedigitaliseerde) collecties en presentaties (portal-functie).

- **Ambities**

Venster op de Vecht is opgezet als groeimodel. De website is dus niet af, maar kan op verschillende manieren worden uitgebreid. Om zijn rol binnen Het Vechtsnoer te vervullen zijn de ambities van de website als volgt:

- Samenwerking met erfgoedinstellingen door het maken van digitale verbindingen (ontsluiting digitale collecties e.a.).
- Ontwikkeling van Venster op de Vecht als dé toeristisch-recreatieve ontsluiting met praktische informatie over het netwerk van fiets- en wandelpaden en vaarwegen, in combinatie met de inhoudelijke informatie over het cultuurlandschap. Venster op de Vecht wil hét digitale platform zijn, zodat de bezoeker aan de hand van de website naar eigen belangstelling zijn tocht door de Vechtstreek kan plannen.
- Verdieping van bestaande thema's (bv. in de vorm van een themajaar, tentoonstelling, scriptie, artikel) en toevoeging van nieuwe onderwerpen en modules (bv. wiki/oral history).

- **Knelpunten**

In de invulling van bovenstaande ambities moet met de volgende praktische elementen rekening worden gehouden.

- Venster op de Vecht is eigendom van de gelijknamige Stichting en wordt gehost door de Universiteit Utrecht. Aan hosting door de UU komt een einde. Er moet een duurzame oplossing worden gezocht voor de hosting op lange termijn.
- Niet alleen de technische houdbaarheid van de website moet worden gegarandeerd, ook de inhoudelijke. Dit vraagt de nodige inzet van een redactie.
- De Stichting Venster op de Vecht werft actief middelen om de website verder uit te bouwen. Het succes van de fondswerving bepaalt het tempo en onderwerp (geoordeelde fondswerving). Met Het Vechtsnoer kan het wenselijk zijn om in te zetten op gemeenschappelijke fondswerving.

Kansrijke toekomstige poort: Kazerne Koning Willem III en Fort Nieuwersluis

- **Rol**

De Koning Willem III Kazerne te Nieuwersluis en het nabijgelegen Fort hebben een uitstraling die typerend is voor de Vechtstreek. Aldus zou deze locatie geschikt kunnen zijn voor een nieuw te ontwikkelen museum (Kazerne), inclusief depot cq. archief (Fort). Gezien de knelpunten die door het huidige Museum Maarssen worden aangegeven – waaronder ruimtegebrek (zie eerder) – verdient het aanbeveling om te onderzoeken of onderstaande

ambities van de Kazerne en het Fort in samenwerking met de Vereniging Vechtsnoer i.o. kunnen worden uitgewerkt tot een concreet en haalbaar plan.

- **Ambities**

De Koning Willem III Kazerne en het Fort te Nieuwersluis hebben qua locatie en uitstraling de capaciteit om op een kwalitatief hoogwaardige manier de cultuurhistorie van de Vechtstreek aan een breed publiek over te brengen. Gedacht kan worden aan de ontwikkeling van een multifunctioneel 'VechtMuseumplein': een terrein met behalve museum en depot cq. archief, tevens functies zoals vergader- en conferentiegelegenheid, museumwinkel(s), restaurant en slaapgelegenheid. In potentie is het een groeilocatie met internationale allure, dat een waardevolle aanvulling is op de bestaande locaties. Het depot annex archief kan gehuisvest worden in de ruimten van het Fort aan de overzijde van de Vecht; een unieke locatie om ingetogen de cultuurhistorie uit te dragen: educatieve programma's, 'open depot' dagen en ruimten om archiefonderzoek te doen.

'De Kazerne is een 'pand met ponem'. Het heeft een uitstraling die typisch is voor de Vechtstreek. Laten we het gebruiken om de aantrekkingskracht van het gebied voor het publiek te vergroten.'

Vereniging Nieuwsluis bestaat

- **Knelpunten**

De eventuele toewijzing van museumfunctie aan de Koning Willem III Kazerne en het Fort Nieuwersluis mag niet ten koste gaan van de overige poorten. De Vereniging Vechtsnoer i.o. heeft tot taak de identiteit van het vechtsnoer als geheel te bewaken. Deze poort kan de huisvesting zijn van het interactieve beleven van de verhalen en beelden van de Vechtstreek.

Historische Kringen

In aanvulling op bovenstaande lijst van mogelijke poorten in Het Vechtsnoer, verdienen de Historische Kringen een aparte vermelding. Historische Kringen vervullen niet zozeer een fysieke functie als poort, maar zijn onmisbaar om het publiek een totaalbeeld over de cultuurhistorie van de Vechtstreek aan te kunnen bieden.

Historische Kringen hebben doorgaans als doel om belangstelling op te wekken voor de geschiedenis in het algemeen en voor de regionale geschiedenis in het bijzonder. Dit doen zij onder meer door het organiseren van lezingen, excursies en tentoonstellingen, het uitgeven van een periodiek, maar ook door het bijhouden van een archief of door middel van werkgroepen. De Vechtstreek kent diverse Historische Kringen. In de Werkgroep hebben de Historische Kringen van de gemeenten Maarssen, Breukelen en Loenen een bijdrage geleverd aan ideevorming omtrent tot hun positie in Het Vechtsnoer.

'De geschiedenis van de Vechtstreek is de moeite waard om aan iedereen verteld te worden.'

Historische Kringen

- **Rol**

Historische Kringen zien het tot hun taak om cultureel erfgoed te behouden en te ontsluiten voor een breed publiek. Ze zijn primair gericht op het vergaren van kennis over de cultuurhistorie van een beperkt gebied. Ze stellen hun kennis op een actieve manier ter

beschikking. Binnen Het Vechtsnoer zien Historische Kringen zich vooral als ‘kennismakelaars’ of ‘content providers’: zij bouwen kennis op en delen dit met derden. Dit doen zij op een veelzijdige manier. Historische Kringen verzorgen rondleidingen, lezingen en andere educatieve activiteiten. Maar ze leveren desgewenst ook beeldmateriaal (deels digitaal). Elke Historische Kring heeft een eigen collectie. Er wordt met veel instellingen maar ook met individuele personen samengewerkt om de collecties te vergroten. Deze collecties kunnen worden ingezet voor exposities, bijvoorbeeld op poort-locaties.

- **Ambities**

Het is de ambitie van Historische Kringen om in Het Vechtsnoer te worden gezien als dé leveranciers van kennis (‘content providers’). Hierin streven zij naar een nauwe samenwerking tussen de Kringen onderling, maar ook naar samenwerking met derden. Ook op educatief gebied zien de Historische Kringen een belangrijke taak voor zichzelf weggelegd. Zij zetten zich in om het aanbod voor de jeugd uit te breiden.

Historische Kringen willen graag meedenken over de consequenties van de herindeling van de gemeenten in de Vechtstreek. Binnen de nieuw te vormen gemeente Stichtse Vecht vinden de Historische Kringen het van groot belang dat zij hun lokale identiteit vanwege het ‘dorpsgevoel’ kunnen behouden.

- **Knelpunten**

Er zijn twee belangrijke knelpunten om de ambities van de Historische Kringen in Het Vechtsnoer te realiseren.

- Financiële ondersteuning

Er is geen eenduidig beleid in de manier waarop Historische Kringen financieel worden ondersteund. De ene gemeente verleent periodieke, thematische subsidies, terwijl de andere gemeente voorziet in een structurele subsidie of in een tegemoetkoming in de huisvesting. In de situatie van de nieuw te vormen gemeente Stichtse Vecht, dringen de Historische Kringen aan op een structurele financiële ondersteuning voor alle Historische Verenigingen in de Vechtstreek.

- Huisvesting

In de huidige situatie hebben Historische Kringen doorgaans geen eigen plek of ontmoetingspunt van waaruit kan worden gewerkt. Het is veelal niet mogelijk om grotere groepen mensen te ontvangen, materiaal uit de collectie kan niet goed worden getoond of er zijn andere beperkende omstandigheden waardoor de potenties van Historische Kringen niet optimaal kunnen worden benut. Met de ontwikkeling van Het Vechtsnoer zien de Historische Kringen een kans die ze met beide handen aangrijpen: samenwerking met een streekmuseum van topkwaliteit (zie onder Museum Maarssen), zo mogelijk op dezelfde locatie. Een andere optie is het betrekken van gemeentelijke panden die als gevolg van de herindeling (gemeente Stichtse Vecht) vrijkomen voor een andere bestemming. Op deze manier kunnen de Historische Kringen ook in de toekomst invulling blijven geven aan de rol die voor hen is weggelegd: het behoud van ons tastbare geheugen over de cultuurhistorie van de Vechtstreek.

Bijlage 4

Faciliteiten poorten:

Indicatief moeten de poorten over de volgende faciliteiten beschikken:

- relevante openingstijden (op vaste doordeweekse dagen, in het weekend en in de zomer);
- goede bereikbaarheid met auto en openbaar vervoer, parkeergelegenheid;
- toegankelijk voor mensen met een handicap;
- (eenvoudige) horecavoorzieningen (kan ook een koffieautomaat zijn), toilet, fietspomp;
- zitgelegenheid, mogelijkheid om even uit te rusten;
- verkoop van relevante artikelen (boekjes, folders e.d.);
- personeel/vrijwilligers;
- BHV-voorzieningen, zoals een EHBO-kist;
- educatieve mogelijkheden, zoals het organiseren van excursies e.d.;
- computer met 'het algemene verhaal van de Vechtstreek', met doorklikmogelijkheden naar locaties in de buurt – inzet nieuwe media op termijn gewenst;
- informatiebord met 'het algemene verhaal van de Vechtstreek', een kaart van het gebied met daarop aangegeven: de poorten, satellieten en overige bezienswaardigheden;
- eventueel: startpunt van wandel- en fietsroutes en/of startpunt voor evenementen.

Bijlage 5

Literatuur

Beleidskaders en rapportages die als inspiratiebron en referentiekader relevant zijn voor de ontwikkeling van het Vechtsnoer

1. Cultuur is Kracht, Cultuurprogramma 2009-2012 van de Provincie Utrecht
2. Nota Kunst en Cultuur gemeenten Maarssen, Breukelen & Loenen, 2008
3. Streekplan 2005-2015 van de provincie Utrecht, 2004
4. Agenda Vitaal Platteland - Gebiedscommissies Provincie
5. Landschapontwikkelingsplan en Uitvoeringsplan Breukelen-Loenen, 2008
6. Plattelands OntwikkelingsPlannen (Europees traject)
7. Panorama Krayenhoff, 2002

En de reeds geïnitieerde rapporten:

- a. Tastbare Tijd, Cultuurhistorische atlas van de provincie Utrecht, 2005
- b. Gebiedsvisie - De Vechtstreek: het buiten van de Randstad, 2008
- c. De Vecht als Cultuurlandschap, Vechtplassencommissie, Startnotitie, 1999
- d. Venster op de Vecht, Vechtplassencommissie, Startnotitie, 2006
- e. Wie is de Vechtstreek, Expertmeeting gebiedsidentiteit, provincie Utrecht, 2007
- f. Haalbaarheidsonderzoek Vechtstreekmuseum, Rapportage van de oriëntatiefase, 2008
- g. Eo Wijers-prijsvraag 2008 - Frissen ideeën voor de Vechtstreek, 2009
- h. Recreatieve Ontsluiting van de Vechtstreek, 2009

